

Krisia induzitua izan da

joseba felix tobar-arbulu

www.unibertsitatea.net/blogak/heterodoxia/

josebafelix@euskaltel.net

Krisitik ateratzeko irtenbide bakarra bi
kontzeptu magikoren inguruan
mugitzen omen da:
austeritatea eta murrizketa

Horrela errepikatzen digute
ekonomiaz omen dakitenek...

**Krisia, zer dela eta?
Hain zaila da bera
ulertzea?**

Ekonomia errealak 45 bilioi euro

**Finantza esferako merkatuek 3.450 bilioi
euro**

Nondik dator krisia?
Zerk edo zeinek
sortu dute?

FIRE

FIRE akronimoa da: *Finance, Insurance* eta *Real Estate*, alegia, finantza, aseguruak eta higiezin errealak

Aurrezkiak
eta
zorra

Krisia

Krisia nahita induzitu dute

<http://www.unibertsitatea.net/otarra/gizarte-zientziak/ekonomia/krisia-induzitua-izan-da>

An America of, by, and for Wall Street

(Randall Wray)

Diru Teoria Modernoa

<http://www.unibertsitatea.net/otarra/gizarte-zientziak/ekonomia/diru-teoria-modernoa-dtm>

Merkatuak

“Qu’appelons-nous «*les marchés*»? Un ensemble de banques d’investissement, de compagnies d’assurances, de fonds de pension et de fonds spéculatifs qui achètent et vendent essentiellement quatre sortes d’actifs: devises, actions, obligations d’Etat et produits dérivés”

Monetaren, alegia diruaren estatu-teoria

- Moneta edo dirua ez da gauza material bat, aktibo-pasibo bat baizik
- Moneta bati estatuak ematen dio balioa, zergapetzearen bidez
- Estatuak aukeratzen du zein monetatan ordaindu behar diren zergak. Hots, beraren moneta propioan
- Estatu subirano batek bere moneta propioa jaukitzen du. Berak nahi eta behar duen beste moneta jaukitzen du (inflazio arazorik gabe, gaur egungo baldintzetan)
- Estatu horrek bere moneta debalatu ahal du, kasu, esportazioak areagotzeko
- Estatu horrek politika fiskal apropos bat martxan jar dezake
- Moneta horrek, beste monetekin batera, flotatu egiten du

EBZ

Diru jaulkitzailea
eta
diru erabiltzailea

Eurolandiatik kanpo
ez omen dago
irtenbiderik?

Islandia?

Suedia?

Norvegia?

Danimarka?

Zer esan nahi du herrialde subiranoak?

- (i) Banku zentralak zuzenki Gobernuaren zorra eros dezake beti, eta horrela gastu publikoa erraztu, bono merkatura jo gabe
- (ii) Atzerritar truke merkatuetan libreki flotatzen du monetak
- (iii) Gobernuak ez du behar maileguz hartzen atzerritar monetetan
- (iv) Ondorioz, edozein herrialde subiranok ez du inolako solbentzia arriskurik

Politika Fiskala, zer esan daiteke horren inguruan?

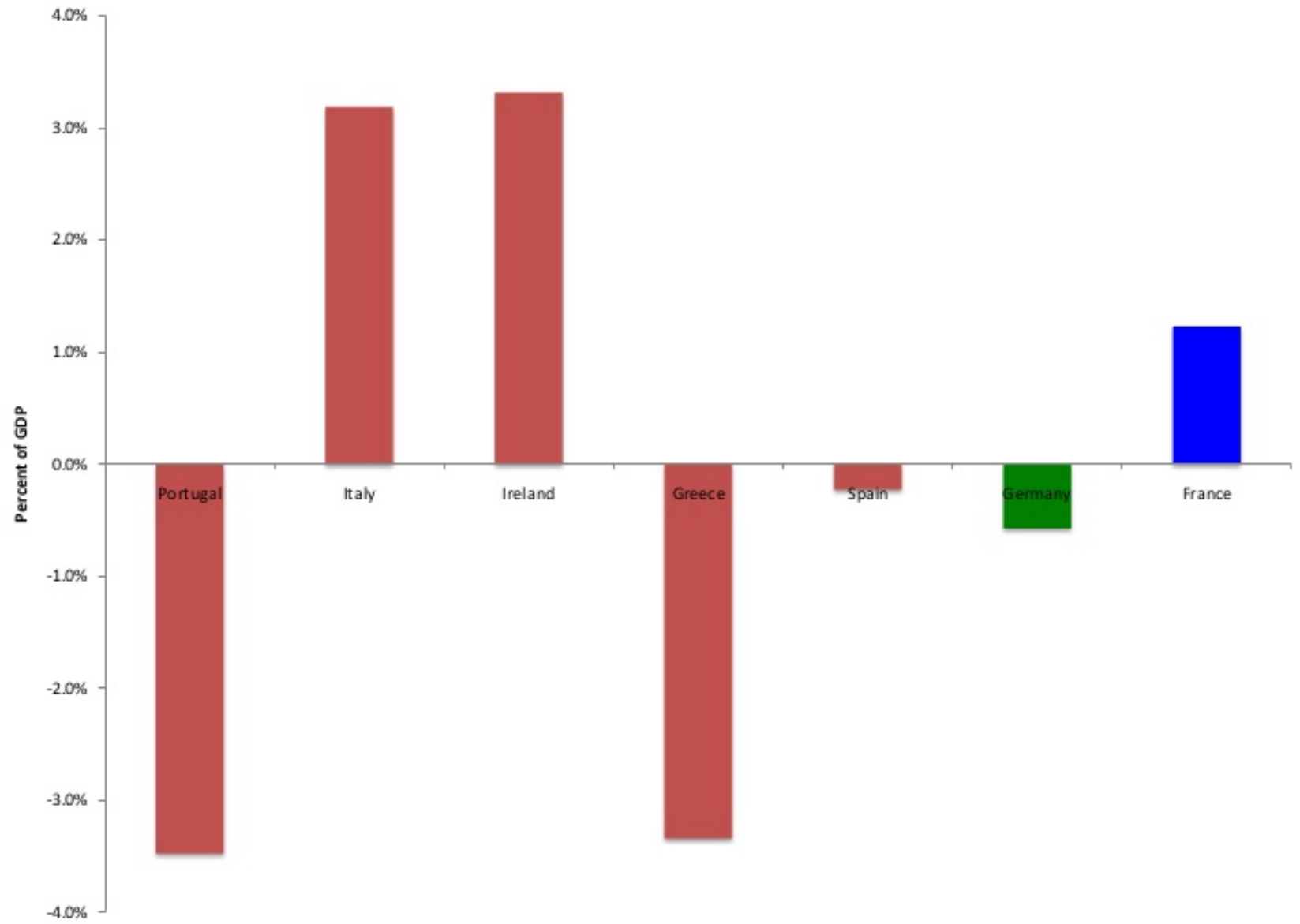
*There is no financial crisis so deep that
a sufficiently large tax cut or spending increase
cannot deal with it*

Warren Mosler-en legea

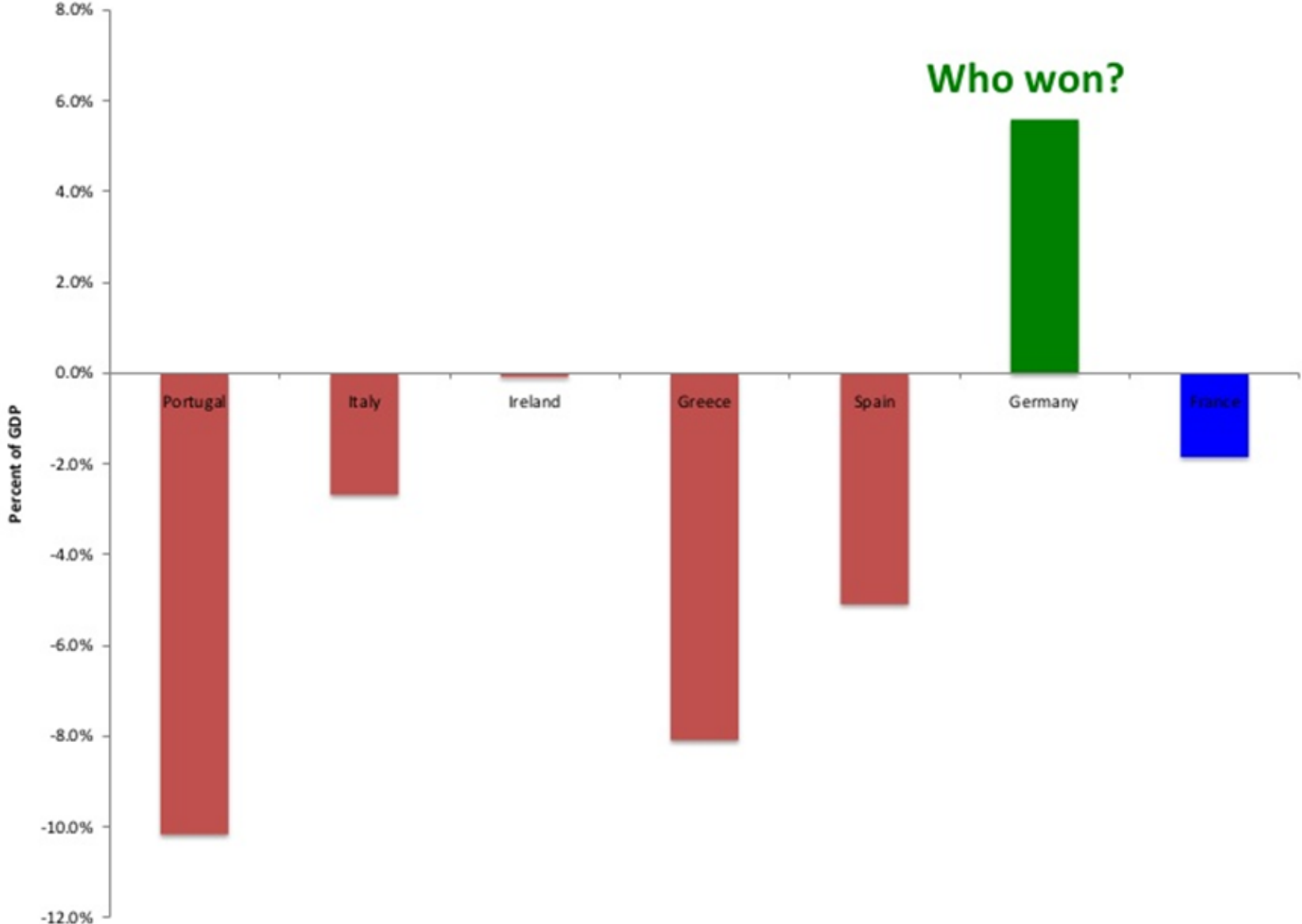
Zein da Alemaniaren rola?

Gaur egun bankuak dira nagusi, nazioarteko banku handiak, eta Ramonet-ek aipatutakoak: “...*banques d'investissement, de compagnies d'assurances, de fonds de pension et de fonds spéculatifs*...” Haiek planifikatu dute ekonomia, batez ere finantza ekonomia (egun garrantzitsuena dena). Wall Street da, mundu mailan, ‘komite zentrala’, eta beste maila apalago batean, EBn, Europar Banku Zentrala, eta berorren atzean dagoen Alemaniako Bundesbank

Current Account 1996

Current Account 2011

Zer ote dira tasatze edo kalifikatze agentziak?

Tasatze agentziek izua barreiatu dute arlo finantzarioan.
Jende gehienak beldurtu dira eta gobernuak noraezean
dabiltza

Diru Teoria Modernoan aritzen direnak argi, garbi eta ozen
salatu dute agentzia horien lana, aspalditik gainera

Behin eta berriz sistema monetarioaren funtzionamendua,
eta bereziki interes-tasak nola jartzen diren ez ulertzeak
dakar horrelako akatsa

Zer egin Eurogunean, konkretuki?

DMT-koek aspaldian abisatu zuten

Eurogunea: urratsez urrats

Warren Mosler Zurich-en

(In <http://www.unibertsitatea.net/otarrea/gizarte-zientziak/ekonomia/euskal-herria-independentziaranzko-bidean-13>)

EBZ

EBZ euroaren jaulkitzailea da, beraz ez du inongo errenta murrizketarik

EBZk euroak gastatu eta banatu egin ditzake, nahitara, inolako muga nazionalik gabe

EBZk ez dauka ezelako kaudimen- edo solbentzia-arazorik

Oharra: EBZk teklatuaren bidez sortzen ditu euroak, nahi eta behar diren beste

Mosler-en proposamena

Urtero EBZk BPG osoaren %10ko euro ordainketak egingo dizkie eurokide gobernuei, *per capitako* oinarrian

EBZk ELR programa, edo lan bermeko programa (*employer of last resort*, alegia, azken baliabideko enplegatzailer gisa) finantzatuko du

Oharra: Teklatu baten bidez egin daitezke horrelako ordainketak eta finantzaketak

Etorkizunean, zer?

Liburu berria:

Diru Teoria Modernoa eta Finantza Ingeniaritza
(UEU, 2013)

UEUko **Otarrea**:

<http://www.unibertsitatea.net/otarra/gizarte-zientziak/ekonomia>

UEUko **Bloga**:

<http://www.unibertsitatea.net/blogak/heterodoxia/>

Gehigarria

Hona, gehigarri gisa,
prozesuan dagoen lantxo bat:

Euskal Herria independentziazko bidean

<http://www.unibertsitatea.net/blogak/heterodoxia/2012/10/08/euskal-herria-independentziazko-bidean>

MILA ESKER!

To know or not to know, that's the question!

Jakin ala ez jakin, horra hor arazoa!

(donejurgi)